

UN VOLUM DE ISTORIA MEDICINII SUI GENERIS: DESPRE REGENERAREA ȘI... DEGENERAREA UNEI NAȚIUNI DE OCTAVIAN BUDA

*A volume from medicine history sui generis: about regeneration
and... degeneration of a nation by Octavian Buda*

Prof. Dr. Bogdan Constantin

O nouă carte de istoria medicinei vine să îmbogățească bibliotecile, să lumineze mai bine trecutul profesiei noastre, să ne documenteze concret asupra implicării marilor noștri înaintași, nu numai în profesia lor de bază, ci și în devenirea națiunii, în sfârșit, să ne ofere, nouă, celor de azi, imagini mai puțin cunoscute ale acestora, spre îmbogățire, contaminare axiologică, formare morală și atitudinală; aceasta pentru că autorul, Conf. dr. Octavian BUDA, tânără speranță a iatro-istoriografiei românești contemporane, care întrunește, în opinie personală, calitățile necesare, spre a repune pe locul ce i se cuvine această frumoasă și necesară disciplină, al volumului pe care venim să-l semnălăm în rândurile de față, cititorilor – DESPRE REGENERAREA ȘI ... DEGENERAREA UNEI NAȚIUNI – Editura Tritonic, Colecția SENS, 2009, a avut o idee inspirată și originală: cartea domniei sale este „vorbită” de însași personajele, protagoniștii pe care i-a selectat să fie incluși între copertele acestui original volum de istorie cu peste 300 de pagini; pentru aceasta, autorul se autosubintitulează „coordonator”, deși contribuția sa este esențială, observație pe care o voi argumenta mai departe.

Octavian BUDA este licențiat al Facultății de Medicină „Carol Davila” din București (1992) și al Facultății de Filosofie a Universității București (1997).

Este conferențiar la Facultatea de Medicină a Universității București, Catedra de Istoria Medicinii. Medic primar psihiatru în cadrul Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici”. Doctor în Științe Medicale, redactor coordonator al revistei de Medicină Legală.

Membbru al mai multor societăți științifice internaționale și deținător al unor premii internaționale de prestigiu.

Studii de psihiatrie și psihanaliză judiciară, antropologie psihiatrică și culturală, istoria medicinei și bioetică. Peste 75 de lucrări științifice publicate în reviste de profil, în țară și străinătate, contribuții la tratate și monografii de specialitate. Mai multe volume publicate: „Iresponsabilitatea”, Editura Științelor Medicale, București, 2006; „Criminalitatea, o istorie medico-legală românească”, Editura Paralela 45, București, 2007; „O antropologie a marginalului. Psihiatria judiciară românească”: 1860-1940, Editura Caligraf, București, 2007; „Despre regenerarea și ... degenerarea unei națiuni”, Editura Tritonic, 2009.

Subtitlul explicativ al volumului este: *Discursuri inaugurale medicale în vremea lui Carol I, 1872-1912*, perioada aleasă de autor, ultimul sfert de secol XIX și începutul secolului XX, corespunzând în istoria medicinei românești unei puternice afirmări naționale și internaționale a medicinei noastre, a unei emergențe fără precedent – pleiada de citori ai sistemului de sănătate, întemeietori de instituții, savanți, dascăli, militanți culturali și sociali pe care-i vom semnala nominal cititorului pentru că sunt personajele – coautori ai acestui volum: Anastasie Fătu, Iacob Felix, Mihail Petrini-Galatz, Constantin Esarcu, Nicolae Kalinderu, George Ion Stoicescu, Grigore Romniceanu, Alexandru Vitzu, Mina Minovici, Victor Babeș, Thoma Ionescu, Constantin Dumitrescu Severeanu, Nicolae Kretzulescu.

Aceste 16 personalități prestigioase și prodigioase, unele parte a patrimoniului de personalități ale medicinei universale ca: Victor Babeș, Thoma Ionescu, Nicolae Paulescu și Gheorghe Marinescu, printre cele mai proeminente, cu toate că și alții s-au bucurat de recunoașteri internaționale la vremea respectivă, vorbesc cititorului actual de la înălțimea tribunei academice a Societății Academice Române prin discursuri inaugurale, despre al căror conținut variat interesant, bogat în date și opinii, cititorul n-ar fi aflat dacă Octavian Buda n-ar fi pus la cale această inspirată întreprindere de cea mai bună esență iatro-istorică.

Discursurile respective au fost prilejuite de o serie de evenimente precum primirea de noi membri titulari ai Academiei Române, de inaugurarea unor instituții medicale și culturale importante pentru societatea românească, de deschiderea cursurilor Facultății de Medicină din București, de înființarea unor societăți medicale sau de inițierea unor festivități aniversare dedicate unor personalități ale medicinei românești.

Implicarea culturală, socială, în modernizarea societății românești în alinierea la valorile occidentale, inclusiv prin promovarea valorilor autohtone, erau obiective de suflet ale acestor înaintași care au pus umărul la fondarea Ateneului Român, a Academiei Române, la modernizarea învățământului, a multor altor instituții ale științei, culturii, educației.

Un alt merit al lucrării este structura de prezentare a conținutului: discursurile de o redactare migăloasă, de o prezentare critică privind reproducerea textului, fără a interveni cu modificări, biografiile autorilor, indispensabile în economia cărții, au fost concepute de autorul-coordonator „în mod succint și lipsite de caracter polemic sau de etichetări cu conotații afective“.

O tratare echilibrată a unor texte rostite și scrise într-o epocă trecută o reușește autorul (spre deosebire de alți autori care folosesc, citează texte vechi) dovedind cunoștințe de ortoepie și ortografie veche, fonetică și filologie; aplică corecturi și adaptări ortoepice și ortografice, neomițând conservarea unui anumit „parfum“ al textului românesc de secol XIX.

O copertă inspirată și sugestivă, iconografie bogată fără a fi sufocantă pentru text, în sfârșit un „Cuvânt înainte“ excelent semnat de Prof. Univ. Dr. Florian Popa (din care vom cita în încheiere) înscriu această carte printre aparițiile reușite în spațiul istoriei medicinei și nu numai.

Deși ancorați în plin prezent (scrie Prof. Florian Popa), viața fiecăruia dintre noi capătă sens atunci când luptăm împotriva uitării. Din acest punct de vedere, istoria devine un vehicul al memoriei colective, la care medicii, și nu numai, au contribuit din generație în generație.